

KATECHISMUS

NEBO

NAUČENÍ KŘEŠŤANSKÉ CTNÉ, ŠLECHETNÉ MLÁDEŽE, DOBRÉ A KATOLICKÉ ZVEDENÍ

Píseň první: Jako Vítěj, slavičku etc.

Podte sem, děti,
nebo uměti
máte, věděti
vše dobré, děti,
podte v rychlosti
i s ochotností,
budete dosti
uměti ctností.

Na naučení,
boží umění,
křesťanské jmění,
dobré zvedení
nebeská škola,
do níž Pán volá,
podte, neb volá
Pán do kostela.

Pán Kristus kvítky
chce mítí dítky,
pošlete dítky -
Kristové kvítky,
ó rodičové,
mladistvo nové -
kvítí Kristové
vedte, mistrové!

Pán zve vesele,
Kristus, své milé,
jako ve škole
učí v kostele,

30 své ruce vzkládá,
dětem vykládá.
Ó mládež ráda,
pod' k Kristu, mladá!

35 Hned se naučí,
kde Kristus učí,
neb když on učí,
vtípů propůjčí;
kdo tu poslouchá,
mnoho naslejšíchá,
svatého Ducha dá,
nastav ucha!

40 Nejprvé znáti,
tak jako svatí
činily děti:
Boha se báti,
ve jméno Otce,
svaté Trojice
na čele ruce,
kříž byl za vůdce.

50 Potom co víra
svatá zavírá,
neb všeho míra
jest římská víra,
těž i modlení -
s Bohem mluvení,
to jest učení,
boží umění.

60 Modlitbu Páně
i boží kázně
jakožto zbraně
uživej schválně
co křesťan pravý,
v umění zdravý,

nechav bezpráví,
má ctnostné mravy.

To vše věděti
máte, uměti,
na to hleděti
pilně, ó děti,
starozákonní,
těž i církevní
máte kázání,
i příkázání.

Pán medem sladí
své kvítky, hladí,
učte se z mládí,
ó děti, rádi,
hned s ochotností
z boží milosti
i pobožnosti,
učte se ctnosti!

Z rána vstávají,
ruce spínají,
pěkně klekají,
Boha vzývají,
Bohu sloužití,
do chrámu jíti,
svatou slyšeti
mši s pobožností.

Vzývejte Pána
u večer, z rána,
bude obrana,
do nebe brána;
pod, vstaň a nelež,
do kostela běž,
běž, ochotně běž,
šlechtná mládež!

Ctné obcování
dětátka chrání,
zlé pak běhání
nezbedné haní;
pobožné děti,
máte věděti,
dobré uměti,
zlé neviděti.

Ej již se škola
otvírá, volá
Pán Kristus, volá
vás do kostela;
Pán Kristus sedí,
na děti hledí,
kteří to vědí,
každý tam vejdi!

Pán Kristus učí,
děti nemučí,
vtip, schopnost pučí,
hned se naučí.

Ó uč nás, mistře
Ježíši, bystře!
Neuči chyťře,
i také příkře.

On milostivě
učí, dychtivě
kvítky – dítky své,
mladiství nové;
sám ukazuje,
sám vyučuje,
kdo pak chybuje,
zas napravuje.

Z té školy metly
jinám utekly,
pakli jsou vzteklý,

100

105

110

115

120

125

130

65

70

75

80

85

90

95

- 135 užívá metly;
kdo pak umívá,
toho rád mívá,
cukr mu dává,
ta dětí strava.
- 140 Kdo se modlívá,
na mši chodívá,
toho vodívá,
v šaty odívá;
kdo jen pobožně,
Pán toho hojně
chová milostně,
těž také skvostně.
- 145 Pakli kdo klame,
tomu krk zláme,
nedá ho mámě,
veme ho samě;
kdo usta lživá
bezbožný mívá,
tu duši lživá
huba zabívá.
- 155 Kdo pravdu mluví,
s tím se Pán smluví,
necht' jak chce mluví,
se nevymluví;
šlechtné mravy
bývají zdravý,
pakli nepravý,
ten se nestaví.
- 160 Pod'te sem, děti,
pod'te, uměti
budete, děti,
všechno věděti;
ku Kristu Pánu

otvívá bránu,
vezme v ochranu,
nedává ránu.

170 Za přikázání
dá požehnání,
za vyplnění
věčné spasení;
za poslušenství
věčné království,
blahoslavenství,
věčné dědictví.

180 Za vaše ctnosti
i pobožnosti
v věčné radosti
dá všeho dosti;
otcové děti
máte tak věsti,
nechejte děti
ku Kristu jíti!

Druhá píseň.

*Na hlavní částky křesťanského naučení
anebo*

Celý vejtah na katechismus

5 R° Pod' sem, mládež, s ochotností,
podlé naší povinnosti
píseň si zazpívejme,
díky, čest Bohu vzdejme!
Poprosme Boha našeho,
bychom mohli uměti,
vzývejme Ducha svatého,
co mají umět děti.

10 Pod'te sem vesele rádi,
nemařte svého času,

- učte se dobrému z mládí,
nechejte zlostnou chasu!
Zde na duši i na těle
i v každém živobytí
poslyšte učení celé,
budete prospěch míti!
- R°
- 15
- Katechismus obsahuje
v sobě paterou stránku,
v němž hlavním nechybuje,
bez kacířství, bez zmatku.
To samé v pravdě dá vědět,
co římská církev učí,
ta již přes šestnácte set let
jedinkou víru učí.
- R°
- 20
- Víra první z pěť hlavních stran,
jen pozoruj bedlivě,
jak má vědět každý křesťan,
jest-li živ spravedlivě.
Bůh jest jeden, víc jich není,
k tomu svatá Trojice,
hlavní největší učení
nahradí na tisíce.
- R°
- 30
- Těž, že Syn boží z výsosti
Pán Kristus na svět vyšel,
z lásky a z pouhé milosti,
vzav člověčenství, přišel.
Trpěv hlad, žížeň, ouzkoští,
potom ráčil umřítí,
však skrz smrt, skrz své bolesti
tak nám nebe dobytí.
- R°
- 35
- 40
- Druhá strana vůbec známo
nad jiné umělosti,
Otče náš, tak jak nazváno,
má být v velké vážnosti.
Zdrávas k tomu přináleží -
- R°
- 45
- andělské pozdravení,
cti Mariji, jak náleží,
vzdej jí důkův činění!
- V třetím dílu, ó křesťane,
zachovej přikázání,
všem od Boha rozkázané,
jak první, tak poslední.
Sladké jho, lehké břemeno,
jak sám Pán Kristus učí,
Bohu žel těch, jichž rameno,
jak sami praví, tlačí.
- R°
- 50
- 55
- V čtvrtém dílu a v způsobu
sedm učí svátostí,
nejvěrnější církve ozdobu,
plných boží milosti.
Žádná moc lidská přidati
nemůž jedinkou svátost,
cokoliv křičí s závratí
kacíři pro pejchu, zlost.
- R°
- 60
- 65
- Pátá stránka naučení
jest pobožných pravidlo,
bez níž neobstojí žádný,
by se k nebi chodilo.
Jest křesťanská spravedlnost
do nebe přímá cesta,
čin dobře a zanechej zlost,
uvede tebe jistá.
- R°
- 70
- 75
- Přijdiž, přijdiž, Duše svatý,
přijď, naplň nás milostí,
u tebe jest poklad zlatý,
navštěv nás svou štědrostí!
Osvět všechny staré, malé,
ať tomu rozumíme,
k tobě se modlíme stále,
co umíme, kýž plníme!
Amen.
- R°
- 80

*Na desatero boží přikázání
Zpívej obecní notou*

Hleď Boha jednoho znáti,
pověřek žádných nemíti,
šetř se marně přísáhati
neb Hospodinu rouhati!

5

Čas svátku pečuj světití,
rodiče v slušné cti mítí;
nezabiješ, nesesmílníš
a krádeže neučiníš!

V koupí jest snadno chybiti
neb v ní podvod učiniti,
protož my máme věděti,
nechceme-li zde hřešiti.

10

Nicméně ten by nehřešil,
jestli by v něčem vykročil,
jestli by v čem lsti neviděl,
byť to Zákon zapověděl.

15

Nebudeš falešně svědčit
neb lží, utrhaním škodit,
nežádej cizí manželky,
ani pole, vola, děvky.

20

Duch svatý skrz církev mluví
přikázání tato: První:
Svěcený svátek světití.
Druhý: V svátek mši slyšeti.

25

Třetí: Posty zachovávej!
Čtvrté: Z hříchů se vyznávej
správci svému duchovnímu
k času velikonočnímu!

156

Přijímej velebnou svátost!
Páté: Beř manželskou svátost
v času k tomu nařizeném,
v církvi svaté obyčejném!

30

Zákon nový má svátosti
sedm, v nichž Bůh své milosti
tomu hojně uděluje,
kdož k nim hodně přistupuje.

35

První svátost – svatě křtění,
druhá – svatě bířmování,
třetí jest hříchův vyznání
a čtvrté – svátost oltářní.

40

Páté – poslední mazání
a šestá – kněžstva svěcení,
sedmá jest svatě manželstvo,
nímž řádně roste křestanstvo.

45

Sedm jestiť hlavních hříchův.
První jmenujeme pejchu
a druhý lakomství sluje,
třetí – smilstvo následuje.

50

Čtvrtý – závist, pátý – obžerství,
šestý – hněv, s sedmou – leností;
kdož ty hřichy páchat bude,
radosti věčné nedojde.

55

Na proti svatému Duchu
šest se vynachází hříchů:
První – zoumyslně hřešiti
na boží milosrdenství.

Druhý – nad milosrdenstvím
všetečně zoufati božím,
a třetí – poznalé pravdě
odpírat, znajíc ji právě.

60

157

A čtvrtý - závidět svému
milosrdenství bližnímu,
a pátý - srdce ke všemu
zatvrzené mít k dobrému.

Šestý - v nekajícím srdci
setrvati až do smrti;
tyto hříchy velmi těžce
odpouštějí se, hříšníci!

Čtyři hříchové volají
k Bohu, za pomstu žádají:
První jest vražda zoumyslná,
druhý jest chlípnost sodomská.

Třetí - chudých utiskání,
vdov, sirotkův sužování,
a čtvrtý - mzdy zadrženi
dělníkům, neb ujímání.

Cizí jsou naši hříchové,
kdy jsme my jich původové.
První jest k hříchu raditi,
druhý - hřešiti veleti.

Třetí - hřích povolovati,
čtvrté - k hříchu ponoukati,
pátý - hřích vychalovati,
[šestý - hřích zamlčovati.]

Sedmý - hříchy přehlídati,
osmý - k nim dopomáhati,
devátý - je vymlouvati
a ospravedlivovati.

Veřejný jsou: dobrý skutky,
modlitby a svaté posty,
a třetí - svatá almužna,
u Boha jest velmi možná.

Sedm skutkův jest duchovních,
k bližním našim milosrdných:
První - hřešící trestati,
druhé - neumělé učiti.

Třetí - bloudícím raditi,
a čtvrté - smutné těšiti;
páté - křivdy míle snesti,
šestý - viny odpouštěti.

Sedmý - za mrtvých dušičky
Bohu se modliti, vždycky,
neb i tou měrou vezmeme,
jak jiným měřit budeme.

Sedm skutkův jest tělesných,
k bližním našim milosrdných:
První - nakrmiti lačné,
druhý - napájet žíznivé.

Třetí - nahé odívati,
čtvrté - vězně vyprostiti,
páté - nemocné těšiti,
šestý - pocestné hostiti.

Sedmý - pochovávat mrtvé,
o nichž vypravuješ, Kriste,
že taková milosrdní
dosáhnou milosrdenství.

Když poslední věci budeš
mysliti, hřešit nebudeš:
smrt, hrozná peklo, soud boží
a nebe - vlast všeho zboží.

Když to budeš vykonávat,
budeť Bůh v všem požeňávat
v času tvého vyživení,
též posledního skončení.
Amen.

95

100

105

110

115

120

65

70

75

80

85

90

158